

# Officiant Ministry Skills

## Необхідна практика Церковного Служіння Хліболамання

### Вступ:

В церкві яка існує вже певний час хліболамання проводиться за строго регламентованим і звичним порядком. Але в новій церкві, або тільки заснованій чи то волонтерському центрі може виникати багато практичних питань на які треба дати відповіді. Та і в сталій церкві з вже добре відшліфованим порядком можуть виникати питання чому ми це робимо і тоді добре буде мати гарні пояснення, які базуються на Писанні і є обґрунтованими, а не просто це данина традиції.

Можуть виникати базові прості питання типу чим звершувати заповідь? Чи це мусе бути вино чи сік, звичайний хліб чи прісний? Хто може звершувати? Чи потрібно мати рукопокладання для цієї заповіді чи то може бути любий звичайний член церкви? Як часто треба звершувати? Бо існує практика коли деякі християни це роблять кожного дня самостійно, або кожної неділі в церкві, тоді як деякі звершують тільки раз у рік. Хто може приймати участь у заповіді? Чи може не хрещена людина чи член церкви на зауваженні приймати хрещення? Якщо не може, то які уривки Писання це підтверджують?

Сьогодні із-за міркування питань гігієни і санітарних норм, багато людей просять звершувати хліболамання не з одної великої чаші, а з маленьких. Чи це правильно і чи не порушує це єдність громади? Є і більш важливі питання як от яка ціль хліболамання, і чи слід плакати, бо Христос помер страшною смертю, чи радіти, бо він переміг і воскрес із мертвих? І що значить достойно участувати? Я вже не кажу про таке складне питання як Христос присутній у цій заповіді.

Так само як правильно приготуватися до вечері і чи можна її пропустити, і чи слід поститися? Чи можливо приймати участь якщо з кимось посварився? Якщо не можна, то які уривки забороняють приймати участь не примирившись? Чи можна проводити хліболамання вдома без пастора і диякона, а лише у своїй сім'ї. Чи онлайн з церквою? На всі ці питання ми спробуємо знайти відповіді.

### Біблійні підтвердження

Адже я прийняв це від Господа і вам передав: що Господь Ісус тієї ночі, коли був виданий, узяв хліб, і поблагословивши, переломив і сказав: [Прийміть, споживайте], це — тіло Моє, що за вас [ламається]. Робіть це на спомин про Мене! Так само й чашу взяв Він по вечері й сказав: Ця чаша — Новий Завіт у Моїй крові. Робіть це щоразу, коли будете пити, — на спомин про Мене! Бо щоразу, як тільки будете їсти цей хліб і чашу [цю] пити, ви звіщаєте смерть Господа, аж поки Він прийде! Так що, хто їстиме [цей] хліб і питиме Господню чашу недостойно, буде винний супроти тіла й крові Господньої! Тож нехай людина випробує себе і так нехай їсть хліб та п'є із чаші. Бо хто [недостойно] їсть і п'є, не розрізняючи [Господнє] тіло, той на осуд їсть і п'є. Через це між вами багато хворих і недужих, і чимало тих, які впокоїлися. Бо якби ми самих себе судили, то нас би не судили. А як Господь судить, то повчає нас, щоб ми не були осуджені зі світом. Тому, брати мої, як сходитеся їсти, очікуйте один одного. Якщо хто голодний, нехай їсть удома, щоб ви не сходилися на осуд. А про решту я дам розпорядження, коли прийду. 1 Коринтян 11:23-34 УТТ

Коли ж вони їли, Ісус, узявши хліб і поблагословивши, переломив, дав учням і сказав: Прийміть, їжте, це — тіло Моє. Потім узяв чашу і, віддавши подяку, подав їм і сказав: Пийте з неї всі, бо це

кров Моя [Нового] Завіту, що за багатьох проливається на відпущення гріхів. Та кажу вам, що віднині не питиму із цього плоду виноградного аж до того дня, коли його новим питиму з вами в Царстві Мого Отця. Матвія 26:26-29 УТТ

Коли вони їли, [Ісус] узяв хліб, поблагословив, переломив, подав їм і сказав: Прийміть, [споживайте], це тіло Моє! І взявши чашу, Він віддав подяку, подав їм — і всі пили з неї. І Він промовив до них: Це кров Моя [Нового] Завіту, яка проливається за багатьох. Запевнюю вас, що більше не буду пити з плоду виноградного аж до того дня, коли його буду пити новим у Божому Царстві! Марка 14:22-25 УТТ

І взявши хліб та віддавши подяку, переломив і дав їм, кажучи: Це тіло Моє, яке за вас віддається; це робіть на спомин про Мене. Так само й чашу по вечері, кажучи: Ця чаша — Новий Завіт у Моїй крові, яка за вас проливається. Луки 22:19-20 УТТ

### Біблійні приклади

Перебували вони постійно в навчанні апостолів і в братерській спільності, у ламанні хліба та в молитвах. Дії 2:42 УТТ

### Яка мета цього служіння?

Христос сказав щоб ми творили це на спомин про Нього? Є десять аспектів на які я звертаю увагу що до цілей хліболамання. Більш детально їх можна переглянути в іншому документі/файлі який додається. Але тут ми можемо перерахувати деякі з них не вдаючись в детальний опис. Це пам'ятка і мотивація до дій, це проповідь Євангелія і приналежність до сім'ї, поклоніння і очікування повернення Христа, прощення і перемога, підкріплення для душі і заповідь для виконання.

### Чи варто використовувати віно чи сік для хліболамання?

У Матвія 26:29 λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἄπ' ἄρτι ἐκ τοῦτου τοῦ γενήματος<sup>1</sup> Христос каже про плід виноградний. Так само і Марка 14:25 μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου<sup>2</sup>. Інші євангелісти тільки згадують про чашу як і Павло в посланні до коринтян. Це залишає за нами деяку свободу у виборі між вином та виноградним соком. Де хто добре зауважує що свіже вичавлений сік не можна було довго зберігати свіжим і він починав бродити перетворюючись на вино і тому логічно припустити що Христос і апостоли вживали саме вино. В підтримку цього говорить і єврейська традиція Пасхи. Тому скорше за все мова йде про вино. Аля як я вже сказав раніше це залишає деяку свободу і не буде заперечувати Писанню якщо якась церква вирішить використовувати виноградний сік. Тим паче що якщо в церкві є колишні залежні від алкоголю для них це буде краще виконувати цю заповідь саме з соком.

### Чи варто використовувати звичайний хліб чи прісний?

У всіх вище наведених уривках використовується грецьке слово ἄρτος хліб. Взагалі слово вживається 94 рази в Новому Заповіті і в більшості випадків перекладається як хліб і лише інколи в переносному значенні як їжа. Словник визначає його як хліб або буханець.<sup>3</sup> Виходячи з цього

<sup>1</sup> Eberhard Nestle et al., [The Greek New Testament](#), 27th ed. (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993), Mt 26:29.

<sup>2</sup> Ibid, Mk 14:25.

<sup>3</sup> William Arndt et al., [A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature](#) (Chicago: University of Chicago Press, 2000), 136.

можна прийти до висновку що це мусе бути звичайний хліб. Але є одне але! На пасху євреї не мали ніякого квасного – звичайного хліба, а лише тільки прісний. Не можна уявити що Христос міг переступити цю традицію єврейської Пасхи. І тому питання залишається відкритим. Бо з одного боку ми бачимо використання слова хліб, як звичайний хліб, а з іншого є традиція вживання прісного на Пасху. І тому це можна залишити на розсуд кожної громади.

### **Хто може виконувати це служіння?**

Як православна так і католицька традиція каже що тільки рукопокладений священник бо інакше не відбувається трансформація вина у кров, а хліба в тіло. Але євангельські віруючі відкинули таке вчення про перевтілення хліба в реальне тіло Христа, а вена в кров. Тому не має значення хто звершує, а більше значення в тому хто приймає і як Ви особисто налаштували Ваше серце на виконання цієї заповіді. Чи значить що тепер аби хто може звершувати цю заповідь? Ні, зрозуміло що ні. Це може бути вибраний для цього церквою брат якому помісна громада довіряє виконувати цю заповідь.

### **Як часто?**

В Діях ми читаємо що перша церква звершувала цю заповідь 2:46 καὶ ἡμέραν κλῶντές τε κατ' οἴκον ἄρτον<sup>4</sup> кожного дня ламали хліб. Виходить що якщо ми хочемо дотримуватися зразка першої церкви то мусе бути кожного дня і по домам. Деякі віруючі так і роблять – виконуючі цю заповідь кожний сам для себе і вживає хліб і вино на спомин про Христа кожного дня. Деякий час поки я навчався за кордоном то відвідував одну баптистку церкву яка звершувала це служіння кожного тижня. З власного досвіду скажу що як на мене то це за часто і тоді заповідь вже звершується дуже механічно і навпаки коли як це в пресвітеріанських церквах звершується раз на квартал то знову ж таки як на мене то це зарідко. Тому з власного досвіду вважаю, раз на місяць це мабуть самий оптимальний варіант. Але як бачите питання залишається відкритим і ваша громада в праві вирішувати як часто проводити хліболамання.

### **Хто може приймати участь?**

Дуже цікаво, але Біблія про це нічого не говорить і всі заключення ми скорше за все робимо більше спираючись на логічні доводи. Ну мабуть перше за все, так це те що невіруючі не можуть приймати участь в цій заповіді бо тоді Христос мав вечерю з учнями, перша церква проводила її з наверненими, а Павло в посланні до Коринфян говорив до церкви. Тому ми можемо сміливо припустити що ця заповідь тільки для віруючих.

### **Чи може людина яка не прийняла хрещення мати участь?**

Ніде в Біблії не сказано, що треба хреститися щоб мати участь в цій заповіді. Але перші учні відразу після свого навернення приймали хрещення і не зволікали з цим. Тому це дуже важливо що ті хто охрестилися беруть участь в цій заповіді. Хоча якщо церква хрестить лише тільки раз на рік і людина яка покалася і готова охреститися мусе чекати цілий рік то це зрозуміло буде не доречно. І особисто я вважаю що в такому випадку він/вона може приймати участь у хліболаманні.

### **Чи може людина яка на зауваженні приймати участь?**

В 1Кор 5:11 τῷ τοιοῦτῳ μηδὲ συνεσθῆναι<sup>5</sup> з таким навіть і не їсти разом, ця фраза була стлумачено як така що забороняє людям на дисципліні чи зауваженні приймати участь у хліболаманні. Так само як і фраза про зауваження до брата 2Сол 3:6-15 де апостол закликав не робитися за одно з грішною

---

<sup>4</sup> Eberhard Nestle et al., [The Greek New Testament](#), 27th ed. (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993), Ac 2:46.

<sup>5</sup> Ibid, 1Co5:11.

людиною. Але в усіх цих уривках мова не йде за хліболамання. І коли Павло давав настанову для Коринфської церкви то казав лише тільки те що кожний мусив себе випробовувати. Як ми знаємо з двох послань апостола до Коринтян то деякі з них були далекі і від Бога і від спасіння, але нікого з них Павло не обмежував в участі лише тільки попереджав що ті хто не достойно приймають участь ризикують власним життям.

### **Чаша чи чашечки?**

Сьогодні із-за міркування питань гігієни і санітарних норм, багато людей просять звершувати хліболамання не з одної великої чаші, а з маленьких. Чи це правильно і чи не порушує це єдність громади? Так дійсно, коли це не одна чаша то втрачається символ єдності, але я розумію що для багатьох людей це проблема приймати участь з однієї чаші і то виявляючи розуміння і підтримуючи слабких можна робити/звершувати заповідь не з однієї чаші. Але в моїй церкві ми використовуємо маленькі персональні чашечки, але чекаємо один одного щоб приймати/звершувати цю заповідь разом.

### **Атмосфера: плакати чи радіти?**

«Що стосується емоцій, то ми в тексті бачимо теж декілька: спомин страждань та смерті (24-25), Радість зустрічі (26). Відповідальність, роздум та засудження самого себе (27-33). То здається, що тут може бути "суміш" різних емоцій. Це може бути по різному, з різним акцентом».<sup>6</sup> Погоджуюсь що все буде залежати від акцентів які Ви розставити і що саме Ви будете наголошувати і від того емоційне забарвлення може мінятися на кардинально протилежні.

### **Як правильно приготуватися до участі в заповіді і чи потрібно постити і що значить достойно учасувати?**

Дуже важливо звернути увагу на те що коли Павло у посланні до коринтян говорить у достойне участь то мова не йде про те що ми мусимо бути достойними бо якщо хтось міг би сам і своїми силами догодити Богові то Христу не потрібно було б приходити в цей світ. В коринтян мова йде саме про достойне виконання, чи правильне інакше кажучи, виконання цієї заповіді, а саме – розважати над тим що зробив Христос. **Бо хто [недостойно] їсть і п'є, не розрізняючи [Господнє] тіло, той на осуд їсть і п'є.** Тому буде правильно попередньо налаштуватися на участь в цій заповіді. Дехто для цього постить пів дня, перечитує уривки про страждання Христа і налаштовує своє серце на участь.

### **Як Христос присутній в цій заповіді?**

Вже було згадано, що як в православній так і в католицькій традиції хліб і вено перетворюються на реальні тіло і кров Христа. Євангельські віруючі відкинули такі погляди як не Біблійні і запропонували два інших. У Лютера Христос присутній в, на і під хлібом і веном. Що саме він мав на увазі складно пояснити і зараз лютеранським церквам. Але виглядає так, що Лютер відкинув католицькі і православні погляди і запропонував щось проміжне – де хліб залишається хлібом, а вено не перетворюється в кров, але Христос реально присутній в цьому хлібі і вєні. Тобто Христос якимось містичним чином таки присутній і в хлібі і в вєні. І споживаючи хліб і вено ми якимось чином приймаємо Христа. Кальвін і Цвінглі запропонували погляд де Христос присутній на самій вечері і при звершенні заповіді, та хліб залишається хлібом не перетворюючись на тіло, так само і вено не перетворюється на кров, але і хліб і вено є поживою і підкріпленням для нашої душі. Саме розуміння того що для нас зробив Христос підкріплює нашу душу, а не містична присутність в хлібі та вєні.

---

<sup>6</sup> Олександр Іванов, старший пресвітер по Запоріжській області союзу ЄХБ. Особиста переписка 24.08.2023

### **Чи є можливим пропустити хліболамання?**

В Писанні не де про це не говориться, але принципи які можна вивести з участі у Пасхі. **А людина, яка буде чистою і не перебуватиме в далекій дорозі, і знехтує звершити Пасху, — буде винищена та душа з-поміж свого народу! Бо дару Господу не принесла в призначений для цього час, — за свій гріх одержить та людина! Числа 9:13 УТТ** Проводячи паралель між тим як суворо мусили євреї дотримуватися Пасхи і без на то поважної причини не пропускати її, то можна казати що виконання заповіді Христа мусе бути так само важливим для нас і не слід пропускати хліболамання без на то поважної причини.

### **Чи може людина яка згрішила приймати участь у цій заповіді?**

Саме звершення цієї заповіді говорить про те що зробив для нас Христос – помер за наші гріхи і виправдав перед Богом. **Що ж скажемо на це? Якщо Бог за нас, то хто проти нас? Той, Хто Свого Сина не пощадив, а видав Його за нас усіх, то хіба разом з Ним не подарує нам і всього? Хто буде звинувачувати Божих обранців? Бог — Той, Хто оправдує! А хто судитиме? Ісус Христос, Який помер і воскрес, Який по правіці Бога, — Він і заступається за нас! Римлян 8:31-34 УТТ** Як бачимо з цього уривку Христос на нашій стороні і виправдовує нас. Але якщо хтось згрішив, що робити тоді? **Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він, вірний і праведний, щоби простити нам гріхи й очистити нас від усякої неправедності. 1 Івана 1:9 УТТ** Тому відповідаючи на це запитання чи може людина яка згрішила приймати участь, так може, якщо визнали свої гріхи і попросила пробачення у Бога. Якщо то була провина не тільки перед Богом, а і перед людиною то Писання каже: **Отже, якщо принесеш свій дар до жертовника і там пригадаєш, що твій брат має щось проти тебе, залиши там свій дар перед жертовником, піди спершу помирися зі своїм братом, а тоді вже приходь і принось свій дар. Матвія 5:23-24 УТТ.**

### **Чи можна проводити/звершувати цю заповідь онлайн?**

Мається на увазі що під час того як церква проводить/звершує цю заповідь зібравшись разом, а якась група віруючих з поважних на то причин не може бути присутньою і тоді виника питання чи може така група, сім'я, які є членами якоїсь помісної церкви звершувати служіння синхронно зі своєю церквою? Думаю що за краще було би мати таке служіння в живу, але якщо є якісь поважні на то обставини які не дозволяють людині бути разом з церквою, то думаю що така участь можлива за згодою церкви.